

Додаток 1
до наказу №53
від 30.06.2020

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного
університету

від 25 червня 2020
(протокол №9)

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В
ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ БЕРДЯНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

1. Загальні положення

1.1. Положення про застосування технологій дистанційного навчання (далі – Положення) в Бердянському державному педагогічному університеті (далі – Університет, БДПУ) є нормативним документом, який регламентує організацію освітнього процесу в Університеті за допомогою технологій дистанційного навчання.

1.2. Це Положення розроблене відповідно до Положення про дистанційне навчання, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 466 від 25.04.2013 р. (із змінами і доповненнями); Указу Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013 «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», Вимогами до закладів вищої освіти та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, які надають освітні послуги за дистанційною формою навчання для підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями, затвердженими наказом МОН України № 1518 від 30.10.2013 р.; Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту» та Положення про Національну освітню електронну платформу (Наказ МОН України № 523 від 22.05.2018 р.)

1.3. Дистанційне навчання – це індивідуалізований процес набуття особою загальних і фахових компетентностей, організований шляхом опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Технології дистанційного навчання (ТДН) – комплекс освітніх технологій (зокрема психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних), які надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання в Університеті.

1.4. Мета застосування технологій дистанційного навчання полягає в наданні Університетом освітніх послуг шляхом застосування в освітньому процесі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

1.5. У цьому Положенні терміни і поняття вжито в таких значеннях:

- асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;
- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), дистанційні курси – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм) та доступних через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших програмних засобів;
- веб-середовище дистанційного навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення для управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;
- інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до дистанційних курсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку;
- психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;
- синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);
- система дистанційного навчання – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення дистанційних курсів, призначена для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу, а також забезпечує авторизований доступ суб'єктів дистанційного навчання до цих курсів;
- суб'єкти дистанційного навчання – особи, які навчаються (студент, слухач), та особи, які забезпечують освітній процес в умовах дистанційного навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо);

1.6. Особливості та порядок використання ТДН для конкретної навчальної дисципліни чи окремих тем дисципліни, видів навчальних занять, визначаються у робочій програмі.

1.7. Загальну підтримку процесу впровадження ТДН в освітній процес Університету, зокрема організаційну, методичну, консультаційну підтримку та супровід віртуального навчального середовища (ВНС), забезпечує кафедра комп'ютерних технологій в управлінні і навчанні та інформатики (КТУНІ).

2. Створення веб-ресурсів навчальних дисциплін

2.1. У розробленні веб-ресурсів навчальних дисциплін та їх розміщенні на платформі Moodle можуть брати участь викладачі і співробітники, авторські колективи викладачів і співробітників Університету.

2.2. Веб-ресурс навчальної дисципліни може містити:

- методичні рекомендації щодо використання веб-ресурсу;
- документи планування вивчення дисципліни (робочі програми, розклади занять тощо);
- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів, мультимедійні лекційні матеріали тощо;
- конспект лекцій;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів;
- ділові ігри з методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- список рекомендованих інформаційних джерел;
- посилання на популярні відкриті навчальні курси та інші ресурси навчального призначення.

2.3. Залежно від наповнення, веб-ресурси навчальних дисциплін можуть бути початкового рівня або базовим електронним навчально-методичним комплекс (ЕНМК).

2.4. Веб-ресурси початкового рівня повинні містити робочі програми дисципліни, список рекомендованих інформаційних джерел, перелік екзаменаційних питань та інші навчально-методичні матеріали, визначені викладачем.

2.5. Основні інформаційні ресурси ЕНМК (конспект лекцій, методичні рекомендації тощо) повинні зберігатись у повнотекстових електронних документах у одному з форматів pdf, doc, odt, html.

2.6. При створенні та розміщенні інформаційних ресурсів у межах одного ЕНМК бажано дотримуватись однотипних стандартів використання форматів файлів та форматування текстів у текстових файлах.

2.7. Якщо ЕНМК містить об'єкти (формули, транскрипційні знаки тощо) для перегляду яких необхідні спеціалізовані програми, то розробник ЕНМК додає це програмне забезпечення або посилання на нього в Інтернет.

2.8. Обсяг інформації у конспекті лекцій ЕНМК має бути достатнім для самостійного вивчення здобувачем теоретичної частини передбаченої робочою програмою навчальної дисципліни. Текстова частина конспекту лекцій може доповнюватись слайдами, малюнками, відеофайлами тощо.

2.9. Веб-ресурс ЕНМК повинен бути структурований за відповідними тематичними блоками. Кожній темі навчальної дисципліни в робочій програмі повинен відповідати окремий блок.

2.10. Вимоги до структури та змісту ЕНМК визначені у Додатку 1.

3. Особливості організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання

3.1. Технології дистанційного навчання використовують в організації освітнього процесу за будь-якою формою навчання для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також під час проведення навчальних занять.

3.2. Для організації освітнього процесу на основі технологій дистанційного навчання Університет використовує платформу Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment) – систему програмних продуктів CLMS (Content Learning Management System), дистрибутив якої вільно розповсюджується за принципами ліцензії Open Source. За допомогою цієї системи через Інтернет здобувач має можливість ознайомитися з навчальним матеріалом, який представлений у вигляді різноманітних інформаційних ресурсів (текст, відео, анімація, презентація, електронний посібник), виконати завдання та відправити його на перевірку, пройти тестування тощо. Викладач може самостійно створювати електронні курси та проводити навчання, надсилати повідомлення здобувачам, розподіляти та перевіряти завдання, вести електронні журнали обліку оцінок, налаштовувати різноманітні ресурси курсу тощо.

3.3. Доступ до ресурсів системи дистанційного навчання (СДН) Університету персоналізований. Логін і пароль для входу в систему учасники освітнього процесу отримують після реєстрації в ній. Кожен користувач СДН має доступ лише до тих електронних навчальних курсів, на які він зареєстрований для участі в освітньому процесі. Користувачі СДН персонально несуть відповідальність за конфіденційність зберігання логінів і паролів.

3.4. Адміністрування та підтримку системи Moodle забезпечує технічний персонал інформаційно-обчислювального відділу.

3.5. За допомогою технологій дистанційного навчання та платформи Moodle в Університеті можна здійснювати внутрішній моніторинг забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

4. Забезпечення дистанційного навчання

4.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання охоплює:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації для розроблення та використання психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/освітньої програми спеціальності.

4.2. Педагогічні, науково-педагогічні працівники та методисти університету, які беруть участь в організації дистанційного навчання, повинні підвищувати свою кваліфікацію для якісної організації та достатнього володіння технологіями

дистанційного навчання.

4.3. Апаратно-програмне забезпечення дистанційного навчання охоплює:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), які забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;

- інформаційно-комунікаційне забезпечення з пропускну здатністю каналів для надання всім суб'єктам дистанційного навчання цілодобового доступу до веб-ресурсів і веб-сервісів та реалізації освітнього процесу в синхронному та асинхронному режимах;

- програмне забезпечення загального і спеціального призначення (зокрема для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами.

Перший проректор

Ольга ГУРЕНКО

Начальник навчального відділу

Ольга ШУБІНА

1. Структура базового ЕНМК

1.1. Блок «Загальна інформація» (Блок 0) повинен містити:

1.1.1. Новини (форум з дисципліни).

1.1.2. Відомості про викладачів.

1.1.3. Робочу програму дисципліни.

1.1.4. Перелік тем, які підлягають вивченню та виносяться на семестровий контроль.

1.1.5. Список рекомендованої навчальної літератури (із зазначенням наявної в бібліотеці університету), посилання на літературу у Інтернет.

1.1.6. Критерії оцінювання знань студентів з дисципліни.

1.1.7. За потреби, додаткові навчальні матеріали (електронні підручники, навчальні посібники та електронні варіанти навчально-методичних матеріалів) у довільному форматі.

1.2. Блок «Змістовий модуль/тема» (Блок 1 - Блок №) повинен містити навчальні матеріали, необхідні для вивчення одного змістового модуля/теми згідно з робочою програмою з відповідної дисципліни:

1.2.1. Назва змістового модуля/теми (згідно з робочою програмою).

1.2.2. Лекції (план/конспект лекцій), які стосуються цього змістового модуля/теми.

1.2.3. Інструкції до лабораторних робіт, які проводяться у цьому змістовому модулі/темі.

1.2.4. Методичні вказівки до практичних робіт, які проводяться у цьому змістовому модулі/темі.

1.2.5. Теми семінарських занять.

1.2.6. Тести для самоконтролю студентами вивченого матеріалу змістового модуля/теми.

1.2.7. Завдання для індивідуальної роботи, які стосуються цього змістового модуля/теми.

1.2.8. Інші інформаційні ресурси, які стосуються цього змістового модуля/теми.

1.3. Блок «Семестровий контроль» повинен містити тести, питання для семестрового контролю.